

Weekend

ასულის
ასული

არის ასეთი
ქვეყანა

7

გულაზილად

აქარაში
დანახული აიდი

4

სტილი

მაზურაშის
ინჟინირები

5

ფრონთა კავშირი

"უდაპურ
ტალღათა"
მითი

10

საკითხები

ურინარი

12

ავტომობილი

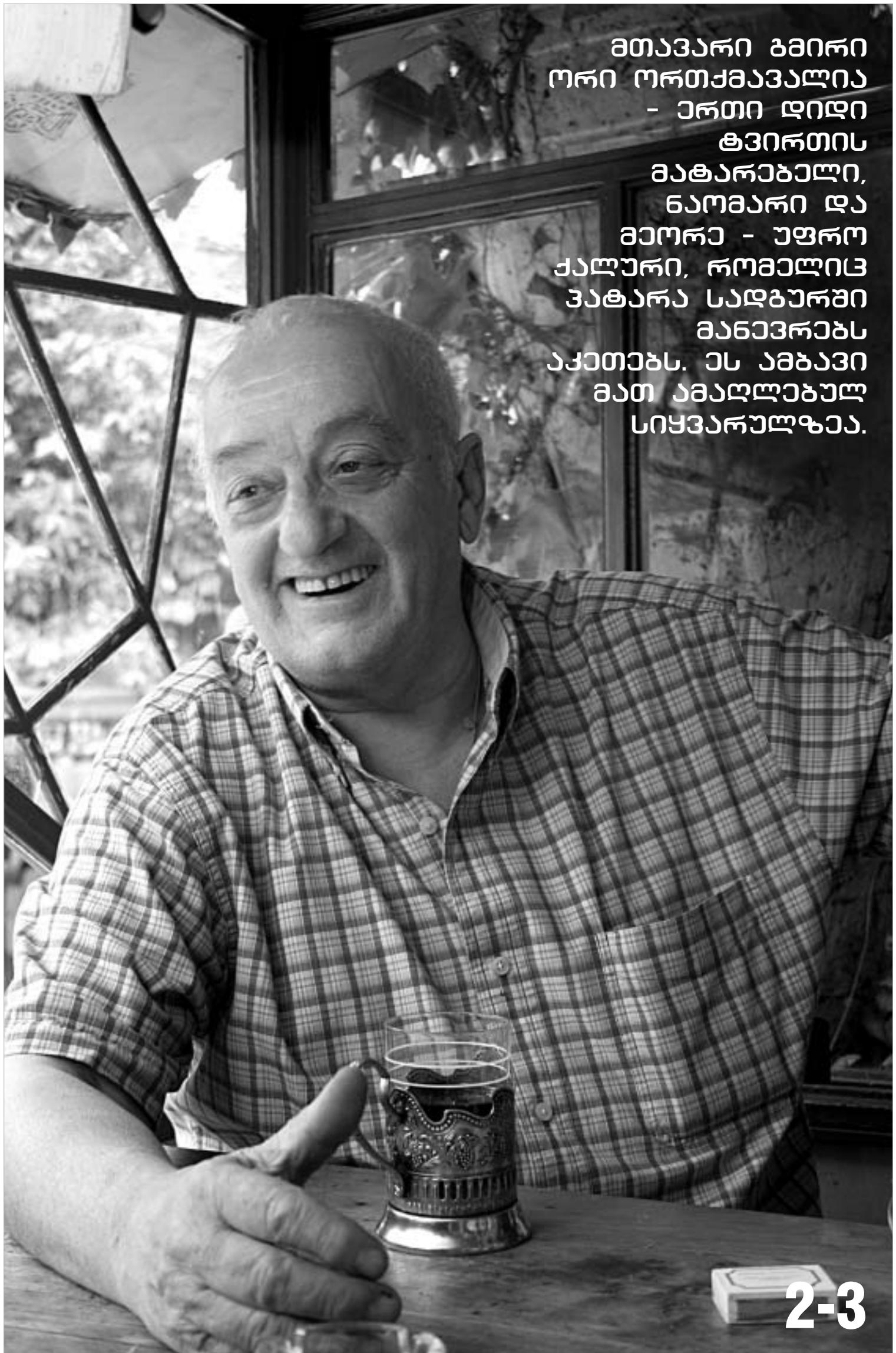

"ულტიმატური
პლატფორმა
მასარაშინის გადა
ავტომობილი

14

გულაზი

მთავარი გმირი
ორი ორთქმავალია
- ვოთი დიდი
თვილთის
მატარებალი,
ნაომარი და
მეორე - უფრო
ძალური, რომელიც
პატარა სადგურში
მანვრიას
აკათებს. ის ამჩავი
ეათ ასაღლებად
სიყვარულზე.

2-3

რეზო გაბრიაძე: საქართველო ახლა ურთისას მოსახვავი

ავანგარდი და არიერგანდი

სპონსორის გვარს მოგვიანებით ვიტყვი. უაღრესად მადლიერი ვარ ამ კაცის, უანგაროდ იმდენ რამ გააქეთა საქართველოში.

თეატრი შენდება და სპექტაკლებს ვდგამთ, ტექნიკურად ძალიან ჩამორჩენილი ვიყავით. მაგრამ, ეს ჩამორჩენა ყოველთვის ცუდი არ არის.

თავისთავად, არიერგარდიც საინტერესოა. უავანგარდოდ ცხოვრებაც შეუძლებელია და ხელოვნებაც, მაგრამ სულ წინ, ავანგარდში ყოფნის და უკან არმოხედვის სურვილი არ ვარგა იმიტომ, რომ როცა ადამიანი ერთ ადგილზეა, კუნთების, გრძნობების ატროფია ხდება, ფუნქციები იშლება. ამიტომ ვიღაც ხომ უნდა იყოს არიერგარდში?! ისინი ძალიან ჩქარა გარბიან წინ და ჩვენ ნელა მიისდევთ, თუმცა, ბეირად ავანგარდისტობასაც მაბრალებან. თავს იმ კულტურის ნაწილად ვთვლი, რომელიც საქართველოში ყოველთვის იყო, არის და იქნება, ამ ტრადიციებს მიესდევ. ძალიან ტრადიციული კუცი ვარ და ამსა არავითარ შემთხვევაში არ მინდა გადავუხვიო.

რეზო გაბრიაძე.

თბილისური ცხოვრება

- 10 წლია, აქ ვარ. ისე, ბოლოს ორი თუ სამი წლის წინ ვიყავი ინგლისში. სულ უფრო და უფრო მიჭირს ფრენა ავადმყოფობების გამო, რომელიც ადამიანში გროვდება, როცა 70 წელს უაღლოვდები. ვარ თბილისში, ვმუშაობ და ვცდილობ, ბევრი არ ვიარო, ამის არც დრო მაქვს.

- ახალი სპექტაკლი აღმათ, ისევ სიყვარულზე იქნება.

- ისევ. მთავარი გმირი ორი ორთქმავალია - ერთი დიდი ტვირთის მატარებელი, ნაომარი და მეორე - უფრო ქალური, რომელიც პატარა სადგურში მანევრებს აკეთებს. ეს ამბავი მათ ამაღლებულ სიყვარულზეა.

ბეირად მეკითხებიან, რატომ ორთქმავლებზე? იმიტომ, რომ ძალიან ლამაზები და ძალიან ერთგულები არიან, განსაკუთრებული ერთგულებით, თეატრალური და და-

ხოლმე ნაცნობები და აზრზე არ ვარ, ვისთან ვდგავარ. ახლა თურმე ეს მემარცხენე გამხდარა, ოლონდაც, გუშინნინ მემარჯვენე იყო და მე ეს არ მცოდნია. დღეს თურმე ამ მთავრობას უმდერის და გუშინ იმას უმღერდა. მოკლედ, ვერ გავუგე... ამ პოლიტიზებულ ფონზე საშიშიც არის გააცილო კაცი იმქვეყნად, იარო პანშვიდებზე, ქორნილებსა და მეჯლისებზე. ძნელია თქვა უარი კონსერვატორიასა და ოპერაზე.

- „არ დაიდარდოს“ შუშაბანდიდან როგორ ჩანს ეს ყველაფერი?

- დიდი პროცესი მიდის. საქართველო ურთულეს მოსახვევისა. ფეოდალიზმიდანაც კი არ გამოვდივართ, იმიტომ, რომ ფეოდალიზმიც ვერ დავამთავრ-

ეთ, ჩავრჩით იმ კლასში და ახლა სოციალისტური ეგვიპტიდან გამოვდივართ იმიტომ, რომ მოვხედით ისეთ სასწაულში, რასაც საბჭოთა კავშირი ერქვა. თანაც, ძალით კი არ ვიყავით, აქტიურად ვმონანილობდით მის შექმნაში. ახლა ერთი იდეოლოგია დაერთო გაუთავებელი ლოთობისა და “სუფრა აკადემია” - ს მეორე იდეოლოგიას. ერთი რამ კი მახარებს - დადგინდით ახალგაზრდებში აქეარად შეინიშნება კულტურისადმი ნადილი.

- წუხელ, რუსეთის ერთ-ერთ არხზე ცნობილი რუსი მსახიობი ბატალიოც ამას ამბობდა. დაჯერება შეიძლება, რადგან უკანასკნელი 15 წლის განმავლობაში ის პედაგოგია...

- ახალგაზრდებმა ჯერ და-სავლეთის კულტურით დაიწყეს,

ეს გზა აუცილებლად მიგიყვანთ ჩინეთის, ინდოეთის, იაპონიის, მექსიკისა და სხვა კულტურებთან. აუცილებლად გაივლიან სფეროს, რასაც ქვია დედამიწა და მისი კულტურა, სადაც ჩვენ მარგალიტად ვჩრდით. ოღონდაც, ერთი საშიშობარი არის - გლობალიზაცია გარდაუვალია. ადამიდან და ევადან ადამიანი მხოლოდ გლობალიზაციას აკეთებს. უმისოდ არ იქნებოდა წამალი, ჩაიდან არ იქნებოდა მდუღარე, არ იქნებოდა ჩხოსა და ულვაში რომ ულვაში, ისიც არ იქნებოდა - ვიღაც ერთმა გაიპარსა და მწყობრში მოიყვანა ბანჯგვლები, მეორე მოვიდა, ნახა და აიბო - არიან ერები, რომელთაც ეს კარგად გადააქვთ. მიმოსლის გარეშე არც ქრისიტიანები ვიქენებოდით, საიდან გავიგებდით, რომ ეს არსებობდა?

გლობალიზაცია გარდაუვალი პროცესია და თან საშიში იმიტომ, რომ იმლება არამეცენებრივი, იდუმალი, ჩამალული, რომელიც 4-5 ათასი წელია ადამიანში დევს და ეს მუსიკაში კარგად ჩანს, რა აჯობებს მსოფლიოში “ჩაკრულოს?” დედაშინაზე არსებული ერები ეს უზარმაზარი ორკესტრია და დირიჟორი იცით თქვენ, ვინც იქნება. არ შეიძლება დაიკარგოს სილამაზე და მით უმეტეს, ისეთია არჩევულებრივი ენა, რომელიც ჩვენ ღმერთობა გვარგუნა. ნიკო მარს აქვს ნათქვამი - ქართული ენა ყოველთვის პასუხობს თანამედროვეობასო. ჩვენი ენა მუდამ მიყვება დროს, ჩამორჩენა არ აქვს.

- ანტიგლობალისტები გვარმუნებენ, რომ აუცილებლად ნავისტებით და დავიკარგებით...

- ეს საშიშოება არის და მოდით, ასე ვთქვათ - რადგან გლობალიზმი გარდაუვალი პროცესია, დისციპლინისტობის, იმისთვის, რომ მართლა არ წავიშალოთ, ანტიგლობალისტები საჭირო და აუცილებელიცაა. ცხოვრებაში ყველანაირი პეპელა არსებობს და მას ქვია პარმინია. ამიტომ, მათი მოსმენა და პატივისცემა აუცილებელია. მე არც გლობალისტი ვარ და არც ანტიგლობალისტი, რადგან ძალიან მოხუცი ვარ. როცა ვეკიოთხები ჩემს თავს, ახალგაზრდა რომ ვიყო, რომელი ვიქენებოდი - მეტები, აუცილებლად ამაშინის პარმონის მისაღწევად ვად ვიქენებოდა.

დიდი უზნებლად არ მესმის, პოროსის მარმარილის მელანი შესასა და დაამსხრიო ვიღაც გენიოსის ნახელავი (ჰენუიაში). დღეს რომ ბორის ძნელაძე ყოფილიყო, აუცილებლად მიეკედლებოდა ანტიგლობალისტურ პროტესტებს. აქეთაც ხომ საშინელება? გლობალისტები სულ მოგვაზე ფიქრობენ და ამაშია მათი ძალა. უყვართ მოგება და რაც მთავრობია, იციან, მეგრამ ეს თუ არ გათანასწორდა, ასე სად გავექანებით? მსოფლიო სადღაც დაიკარგება, მე კი არ მინდა დაიკარგოს ქართული ენა და აზროვნება და არ მინდა ასევე დაიკარგოს იტალიურიც და სხვაც. ჩვენ ამ ჰარმონიას მივაღწევთ, ჰარმონიაზე ვიფიქროთ ყველამ და ასე ვიქენებოდა.

- თქვენ ეს სიტყვები ცხოვ-

საქართველოსა და რუსეთის პრეზიდენტების ამ კვირაში შემდგარი შეხვედრით გამოწვეული ემოციების გულახდილად არყაზიარება არაფრით შემეძლო. შეხვედრის ნინა ნერვიულობის, მოლოდინის გადმოცემაც არ შემიძლია. არც ის შემიძლია არ ვალიარო, რომ როდესაც სააკაშვილმა სიტყვაც დაინტერესობოდა

Չորթա ճամփօնա (Եղիշյոնձ, կարգութեալոց սովորութեան մուշտարութա). Ի՞մո կը ցըսնու Յարչութեան տիւս Յուստիո, մկանուու, պատահուու մտէմելու, պատահուու մտէմելու, լուրջեծու ալսաւսք, մկանուու լու, ամազու գրու, մայստիմալուրած գուղուագուրու գամուսալուու գամոնցը սուսացու սամացու գամալուց առ Շեմունուու. Մշոնց ծուկը բարուած անդամուու գումարուած առ Շեմունուու. Մշոնց ծուկը բարուած անդամուու գումարուած առ Շեմունուու.

აქარაში დანახული ჟინი

ბულვარი სეზონისთვის ემზადება.

ბათუმის „ბერეგი“.

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

გასული კვირა აქარაში გავა-
ტარე და "ცვალებადი მოლოქბ-
ლულობის" ნაცვლად, როგორც
ნებისმიერი თბილისელი, მზეს
გხატრობდი. თუმცა, გამოიგიტყ-
დებთ, რომ უამინდობისა
დავად, სრულებით არ მომინექ-
ნია. ჩემსა ადგილობრივ მეგობრებ-
თან ერთად საყვარელ ბათუმს ვა-
თვალიერებდი და ახალ-ახალი
შთაბეჭდილებებთ ვიზებოდი.
დამერწმუნეთ, აქ აღმავინ მოი-
წყენს! არც ნარმოგიდენიათ რა
ხდება, რა მასშტაბის, მრავალფე-
როვნების სამუშაოები მიმდინა-
რეობს! სადაც არ გაიხედავ, რა-
ლაცას აკეთებენ, ღებავენ, ლესავე-
ნ, აგებენ, რომ თუ ადრე "ალორინება"
ჰქონდათ, ახლა ნამდვილი "აღმ-
შნიღოობა" აძლო მართლაც ასევე

ბინატის ჩუქურომებიან შადრევნებს?! უცნაურია!». ყოველ ნაბიჯზე ახალი და, სხვათა შორის, თბილისზე უკეთესი, მაღაზიებიც იხსნება. აი, ასე გამოიყურება დღეს ბათუმი, სადაც კყვლაფლება კეთდება, ცოცხლდება. ზოგიერთი რამ მოგენერის, ზოგიერთი ნაკლებად, მაგრამ ამ ისედაც ულამაზეც ისალაქის მოვლის ტენდენციის ართანახვა მიონაბრუნებილია.

"ქაჯებმაც" მაქსიმალურად გააქვეშეს. ნაცრისფერი ქვა ყვითლად, უფრო სწორად კი, ოხრისფერად (რა მნიშვნელობაა!) გადაღებეს (ქვა!), ინტურისტის ცხობილი დაბურული ეზო გაჩერებს, გაუქმეს და მთელ მის ტრიტონიაზე ორსართულიანი, ლიადა დაბურული აუზი ჩაბეჭებს, უნიკალური მრგვალი აივნებიდან ერთ-ერთი რაღაც გაუგებარი პლასტიკით მოაპირეობეს, ინტერიერი ხელოვნური ყვავლებითა და მორქოვილი დეტალებით გადაჭედეს, ფასადზე ბევრი დროშა გამოფინეს და საერთო ჯამში, ყველაფერი სამარასკვლავან თურქულ სასტუმროს დაამსგავსეს. ვიცით, რომ ინტურისტი "საგანგაშო მდგომარეობაში იყო, პლებოდა, არაფერი მუშაობდა. მის კორიდორებში კი ვრითხები დაწინადღნდნ, მაგრამ თუ ყიდულობ, თუ ფულს ხარჯავ, თუ აკეთებ, ნუთუ არ შეიძლება. რომ ნორმალურად, გა-

და სარაფში მთავრდება. გონიო-კვარიათის მშენებლობის ბუმის, ან, თუ გნებავთ, ისტერიის გადმო-ცემაც ძნელია. "Hotel Eva", "Hotel Liza", უარავი აასლო პატარ-პატარა თუ დიდი სასტუმროების, ბუ-ნგალოების, კვების ბიუეტების, ენ-ით ალუნტრელი ცისფერი ფურიის საცხოვრებელი კორპუსი, თოთქე-ის ყველა გლეხის გადადებულ-შე-ლებილი (გაირკვა, რომ გლეხებს მეტი გემოვნება აქვთ, ვიდრე ზო-გიერთ დიზაინერის) სახლები, კვა-რიათის მთის ფერდობებზე სოკო-ებივით მომატებული კერძო აგა-რაკები, სპორტული მოედნები და ა.შ. მე, როგორც გონიის სტაუარი მკვდრი, სამჩნეანი ტრასის ლამ-პილებით განათებას გამოვყოფ-დი. არ წარმოებიდებიათ, რა ხდე-ბოდა ამ ისარივით სხორ გზის მო-ნაკვეთზე. არც ერთი სტაზინი არ ჩაივლიდა, რომ საგზაო შემთხვევა-ს სინელის გამო ერთი-ორი ფე-ით მოსიარული არ შენირვობა.

აჭარა აშკარად შენდება. ამ ულაბაზეს კუთხეს უვლიან, ცდილობენ, აკეთებენ. უშტევსობა გამოსდით, ზოგჯერ სერიოზულ შეცდომებს უშვებენ ("ინტურისტის" შემთხვევაში), მაგრამ გულწრფელად ცდილობენ და ამის არდანახვა, არა არაგასება არ შეიძლება. თუ რალაცები არ მოგრძელდება, ისე არ გამოდის, როგორც უნდა იყოს, ჩემი აზრით, ამას დრო, გამოცდლება, პრაქტიკა, კონკურენცია გამოსაწორებს, უფრო დახვეწს. ალბათ, ოდესაც სამხრეთ საფრანგეთის კურორტებიც, კანიც, ნიცაც ასე შენდებოდა. ჩვენ ხომ ევროპელებისგან განსხვავებით თითქმის ყველაფერს, მათ ძორის შენებასთა, თავიდინ ვსწავლობთ და სულ მაღალ აუცილებლად ვისნავლით. მთავარია, ის მონდომება, რომელიც მე გასულ კირას აჭარაში დაიზიანება.

ԱՐԴՈՒ ԱՇՏՈ ՔՅՈՒՆԵՐՆԱ

მეთაურობით. ერთ-ერთი უნიკალური გერმანული პანინო დღესაც დგას ჭავჭავაძეების მუზეუმში.

- ეგ პირველი პიანინო იყო, რაც საქართველოში შემოვიდა, გრძბოედოვება შემოიტანა... ერთი სიტყვით, ქალაქი ფორმას იღლდებს და რიგ შემთხვევაში უკეთესობის კენ იცვლება, მაგრამ ვითარება რომ სიკეთის კენ შეიცვალოს, აუცილებელია ის, რასაც საზოგადოება ითხოვს - მერის არჩევნები. ახლა არჩევნები ახლოვდება, მაგრამ, როგორც ამბობენ, კანონი არჩევნების წესის შესახებ არ გადაიხედება. ესე იგი, ისევ არ მოხერხდება მერის არჩევა.

- ეგ იმაზეცა დამოკიდებული, რა სიმძაფრით
მოითხოვ და რა დონეზე გაითვალისწინებს ხა-
ლის ინტერესებს ხელისუფლებას. ხელისუფ-
ლებას, ეტყობა, არ სურს, თავის ხალხს რაღაც
ჰქითხოს. ნანილობრივ აღიარებენ, ვიცით, რომ
ყველას უზდა მერის არჩევა, მაგრამ ამ შემთხ-
ვევაში ასე მიგვაჩნიაო. ეს რა ფორმაა? შეიძლე-
ბა ასეთი ფორმის არსებობა, მაგრამ ეს ანტი-
დემოკრატია. თუ დემოკრატიის განვითარე-

შექმნილ კითარებაზე, ვერავის ვერ გადააბრა-
ლებს ვერაფერს. ასე ბოლო არ ექნება ხელისუ-
ფლების ძაგლისა. არ აძლევენ მოქალაქეებს პა-
სუხისმგებლობას. მხოლოდ დეკლარაციებით
აცხადებენ, მაგრამ ისე არ აძლევენ არანაირ
უფლებას. სად გაგონილა დემოკრატიის განვი-
თარება, ადამიანის თუ არჩევანის უფლება არ
ექნება. კოლექტური პასუხისმგებლობის ქვე-
ყნებში სხვა სისტემაა. უმრავლესობა მოდის
პარლამენტში და პასუხისმგებელია მინისტრ-
თა კაბინეტზე. ამის ადეკვატურია თვითმმარ-
თველობის სქემებიც. მაგრამ ჩვენს ქვეყანაში,
სადაც პრეზიდენტსა და უმაღლეს ხელისუფ-
ლებას ასეთი გაფართოებული უფლებები
აქვთ, ამის ადეკვატურად, ლეგიტიმურად ძლი-
ერი უნდა იყოს თვითმმართველობის ხელისუ-
ფლებაც. ლეგიტიმურია არის სიძლიერეში, რო-
დესაც პირდაპირ ირჩევენ მერს.

- პასუხისმგებლობაც მეტია, როდესაც
ხალხის მიერ ხარ არჩევული.

- სიტყვა "პატრიოტიზმს" შინაარსი დი-

ნი ინტერესია, რომ დიდ ცივილიზაციულ-ულრ გზაზე დავდგეთ, რაც მართებულ-ად მიმართია. მაგრამ, დასავლეურ ქვეყნე-ები მისას ვლელი გზის გავლა ძალიან როტუ-თან, შეგნით არავითარი რესურსი არა ს, რომ შენს ქვეყნანაზე ეკონომიკურად გა-რდე და ამას მოჰყვეს სიძლიერე სხვა სფე-რში. უნდა დაეყრდნო ნამდვილ ერთიანობ-რადა, სწორედ ამას უკუკვები კუმიცენ.

ეს ხომ გავიარეთ, დათო. ეს ხომ გავიარეთ
საბჭოთა კაშირის ეპოქუში. იყო კომუნისტუ-
რი პარტიის პატრიოტიზმი, მაგრამ ჩვენ კომუ-
ნისტებად გავიზარდდით? იმ პარტიის პატრიოტისმ-
ცემლები გავიზარდდით? მთელი ბავშვობა და
მთელი ცხოვრება ჩაგრჩიჩინებდნენ და ყველა-
ფერს აკეთებდნენ.

- ერთსულოვნება რომ ვახსენეთ... თუ შენ
ამბობ, რომ ჩვენს პარტიას შემოუერთდით,
პარტიის ყოველდღიურ საქმიანობას შემოუ-
ერთდითო, ეს არ არის ერთიანობა. მოქალა-
ქები შექნებლობისას უნდა შეერთდნენ და
ყველა თავის ადგილზე, თავისი საქმით უნდა

ବାଟେ ଡେବ ତାଙ୍କୁ, ଯୁଗେଲା ଶେମିଟୋର୍ଗେବାଢି ଜୁନ୍ଦା ମିଳିଲା ବୀର, ରାଶାପ ଉମରାଗଲ୍ଲେସର୍ବା ଗାଫଦନ୍ତିଷ୍ଟେତିଲା. ବୀର-ତିରିଳାଶି ଗ୍ରାଫ୍ୱେସ ମିଳିଲା ମାଗାଲିତୋବୀ, ରମ ଉମରାଗଲ୍ଲେସର୍ବା ବାଶିନ୍ଦେଲ ଗାଫାନ୍ତିଷ୍ଟେତିଲ୍ଲେବେଳୁ ଲିଲାର୍ବୀ, ମାଗରାମ ଏବ ଉରତ-ୱେରତି ମିଲ୍ଲେବୁଲି ଫୋରମା ବେମା? ତୁ ଆମା କାରାଗରାଦ ଅଗନ୍ଧେ, ଦାବନ୍ଧେ ତାଵୀ ଡେମନ୍ତରୁତାଠି ଲାପାରାକୁ, ତକ୍ଷେ, ରମ ହିନ୍ଦ ଜ୍ୱେର ଶେବା ପରିବଳ୍ଲେବେଳୁ ଗ୍ରାଫ୍ୱେସ, ରାଲାଚ ଜୁନ୍ଦା ତାକୁନ୍ତିରାମ-ଲାତ, ହିନ୍ଦେଲ ବେଲାଶି ପୁଣି ବେଲିଲିସ୍ତୁଫଲେବୁ, ମାଗରାମ ଏବ କାରାଶେଇଲ୍ଲେବୁ ବାଲକିଲା ବୀର ବେଳିଲିର୍ବୀ, ଏବ ଶେଇଲ୍ଲେବୁ ଦାଲାଉତିଲ୍ଲେବୀ ପରିବଳ୍ଲେମାଲା ଗାଫାନ୍ତିଷ୍ଟେତିଲା.

- უმრავლესობა ითხოვს მერის პირდაპირი წესით არჩევას. ხომ აქვს უფლება, რომ ერთხელ შეცდეს თვის არჩევანში, ორჯერ შეცდეს...

- რატომ იღებს უმრავლესობა პასუხისმგებელის მიღწევა და კუთარ თავზე? გეუბნები, პინა, კი ბატონი, თუ არ მოგწინვართ, არჩევთ სხვა პარტია და იმათ აირჩიონ მერი. ესეც არ არის სწორი. შეიძლება რომელიმე პარტიის პროგრამა მომზონდეს, მათი კანდიდატი კი პოროვნულად არ მომზონდეს. ის მერი აღარ არის პასუხისმგებელი მოქალაქეებს წინაშე და არც მოქალაქეს აქვს ადეკვატური მოთხოვნის უფლება.

- ჯენსალი ატმოსფერო იქმნება მაშინ, როცა ხალხი მონაწილეობს სახელმწიფოს შენებაში. სწორი არ არის, როცა ხალხი მოწმედ დგება და არა მონაწილედ.

- ასეთი გზით გამორიცხულია ნებისმიერ დარგში წარმატებულობა. თუნდაც სახელო-ვნებო სამყაროში - მწირალმა თუ მკითხვა-

დებული აქვს, მაგრამ სახიფათოა ამ სიტყვა-
ით მანიპულირება, გრადაცია. თუ პატრიოტ-
ულ ორგანიზაციიში განაწევრიანებული არა
ხარ, ესე იგი პატრიოტი არ ხარ? სახიფათო
გრადაციაა. ხალხის ნდობა იბადება მაშინ,
როცა ხალხი ხედავს და გრძნობს, რომ მას
ენდობიან. ხალხი, იმის ხალხია, რომ ვერა-
სოდეს და არასოდეს რომელიმე ერთ ორგა-
ნიზაციიში ვერ და არ გაწევრიანდება.

- მე არ შემხვედლისა ხმამაღლობი პატრიოტი.
ლირსეულ კაცს არ წამოსცდება, მე ვარ პატრი-
ოტიო, ხმამაღლა არ იტყვის. შენ თუ მოქალაქ-
ეს უარს უაბნები ქვეყნის ცხოვრებაში მონაბი-
ლეობაზე, უფლებაც აღარ გაქცს, რამე მის-
თხოვო. ნდობის მაგალითი უნდა აჩვენო. ქვე-
ყანა რომ ამ მდგომარეობაშია, შენ უფრო მეტი
უნდა შეძლო, რადგან აბიექტურად ქვეყნა
რთულ მდგომარეობაშია. რომელი ხელისუფ-
ლებაც არ უნდა იყოს, საქართველო პრობლე-
მატურ მდგომარეობაშია, რადგან საქართვე-
ლო თავისი ზომით, წონით, ისტორიით, მდებარ-
ეობით, ეკონომიკური სიტუაციით, ობიექტუ-
რად თუ მიუვდებით, რთულ მდგომარეობა-
შია. იმიტომ, რომ ტრადიციულად, ისეთი დიდი
ქვეყანა, როგორიც რუსეთია, გამუდმებით გა-
პოტინება და არ უნდა შენი დაკარგვა, თავს გა-
ხვევს დამოუკიდებლობის არასწორ პირობებს,
სხვად დიდ ძრავების სხვა ინტერისაბი აქვთ. ჩვენ-

- ჰო, მაგრამ სურვილი უნდა იყოს. როცა
შენ ხედავ, რომ ამისი ნინაპირობა არსებობს,
ტენდენცია არსებობს, სურვილი არსებობს,
შენს პოტენციალს მოახმარ საერთო საქმეს.
თუ გახსოვს, თავიდან იდეა იყო ეს - ვცადეთ,
შემოგვეკრიბ სამცნერო და კულტურული
პოტენციალი. ხალხი უანგარიდ მზად იყო თა-
ნადგომისთვის, იმიტომ, რომ იმედი გაჩნდა,
რომ რაღაც საშინელი, სტატიკური ეპოქა დამ-
თავრდა. ეგეთი კარტ-ბლაბში გაძლევს ხელში
საზოგადოება და ამაზე უპირობოდ უარს ამბ-
ობ. მარტო ჩვენზე კი არ არის ლაპარაკი, ლაპა-
რაკია მექანიზმზე. ჩვენს გარდა უამრავი სხვა
ხალხი იყო, ვინც ცვლილებას გულშემატკიფ-
რობდა, რადგან უსამართლობასთან ჰქონდათ
გაიგივებული ის ეპოქა. არიან კომპეტენტური
ადამიანები ქვეყნაში, მართალია, არც ისე ბევ-
რი, მაგრამ ესაა ბირთვი, საიდანაც მაგალითი
უნდა აეღო ხელისუფლებას და მათი მემკვიდ-
ით თავისი ხალხს დაკავშირებოდა, მისთვის
ნდობა გამოიცხადებონ, გასაჭიროებულ ერთად
ვიქებოდით, ნარმატებებით ერთად გავიხსრე-
ბდით; ვიცხოვრებდით იმ რეალობაში, რომელ-
შიც ვცხოვრობთ ჩვენ ყველანი, ხელისუფლება-
ს გარდა, ეს წყალგამყოფი თვითონ შექმნეს.
მე არ ვიცი, ამის საწინდარი რა იყო. შემი, გაუ-
რკვეველი ინფორმაციები თუ რა... ვერ ვხვდე-
ბი ლოიაზონა, რათა ან რამდენი ისანი ძალას

ყოველი ისტორია თანამედროვე ისტორიაა ბერძენი კრონი

პეტრეს ქალაპის ნინაპოვანი

ବେଳାର ଲୀଡାରଙ୍କ
ଶ୍ଵାମୀ ପାତ୍ରାନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରିଯି

რამდენიმე დღის წინ პეტერბურგში, რუსეთის იმპერიის ჩრდილოეთ დედაქა-ლაქში შეხვდნენ ერთმანეთს მიხეილ საა-კაშვილი და ვლადიმერ პუტინი. მათი შეხვედრის გარშემო, როგორც წესი და რიგა, ტყუილ-მართალის ნაირფერი ქსოვილი მოიქარგა. მაგრამ დღეს თვით ადგილი გვაინტერესებს — საძლებელი ბურგი, ახალი დროის რუსული მითის აკვანი, რომელიც ჯრ პეტრე პირველმა დაარნია, მოგვიანებით კი ალექსანდრე პუშკინმა გაღესა გვირგვინოსანთა ფარული და განცხადებული სურვილები: მის თხზულებებში "ჩრდილოეთის პალმირა" "პეტრეს ქმნილებად" და "უდაბურ ტალღათა ნაპირზე" ლამის არაფრისაგან გაშენებულ სასწაულად წარმოჩნდა. ასე იყო თუ არა სინამდვილეში?

ნევის შესართავთან მდებარე ვრცელი
და ტყით დაფარული ტერიტორია ძველ-
ად მრავალ სახელს ატარებდა: ინგრია,
ინგერმანლანდია, იუორთა მინა... თავიდ-
ან აქ სწორედ იუორები ცხოვრობდნენ და
კიდევ ვოდები — ორივე ბალტიურ-ფი-
ნური ტომების სალხი იყო. მე-8 საუკუნი-
დან აქ სლავებიც ჩნდებიან.

დღევანდელი პეტერბურგის მახლობლად პირველი დასახლებული პუნქტი იყო სკანდინავური ქალაქი ალდეიგიუბორგი, რომლის საფუძველი 753 წელს ჩაიყარა, ანუ პეტერბურგამდე თითქმის ათასი წლით ადრე. ადგილი მეტად ხელსაყრელი იყო, რადგან ვინც ნევის შესართავზე დაჯდება, თავისუფლად აკონტროლებს ბალტიიდან შეავ ზღავმდე და ბალტიიდან კასპიის ზღვამდე გაჭიმულ სავაჭრო გზებს. ამიტომაც ინგრისა თუ ინგერმანლანდიის "თავის ძირძველ მიწად" მიიჩნევდა ჯერ ბატონი დიდი ნოვგოროდი, როგორც ამ ქალაქს მატიანეები და ოფიციალური საბუთები მოიხსენიებენ, მერე მოსკოვის სამთავრო. მაგრამ შვედებიც ზუსტად ამ აზრისა იყვნენ. რას იზამ, ნებისმიერი ეთნიკური იდენტობა რომ გადაფხიკო, მის ქვეშ აუცილებლად გამოჩენდება ეკონომიკური ინტერესები....

სწორედ ამ ეკონომიკური ინტერესების გამოა, რომ მხოლოდ ნოვგოროდის მატიანე 1283-1323 წლების პერიოდში სლავებსა და სკანდინავებს შორის თხუთმ-ეტ შეიარაღებულ შეტაკებ-ას აღწერს. აშკარაა, რომ „უდაბურ ტალღათა ნა-პირისათვის“ არავინ მოაკავა თაქ.

ମେ-14 ସାତୁରିଣୀର
ଦ୍ୱାରାନ୍ତିକିଲାପିନୀ ନିର୍ମାଣିଲା
ମେତ୍ରିକ୍‌ଏଂଜେନ୍ସିଆନ୍‌କାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ
ତା ଶରୀରିକ ଉନ୍ନତି
ମିମିନ୍‌ଦିନାର୍ଥୀ କାମ-
କାଜଙ୍କୁ ଉପରେ ଉପରେ
ରହିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର
ମୁଖରେ ପାଇଁ ପାଇଁ

მოიწყეს. 1300 წლის ივნისში ვიკონგების შთამომაცლები ჩამოსხდნენ ნევის შენაკადის, ოხტის შესართავთან და ეს ორი მდინარე ლრმა არხით შეაერთეს. წარმოქმნილ სამუზთხა კუნძულზე დაარსდა ციხე-ქალაქი ლანდსკრუნა — შვედურ-ად, ქვეყნის გვიგრვენი. ეს კი პეტერპურგის მეორე წინაპარია. რვა გოდოლისაგან შემდგარ ციდატელზე არტილერია განლაგდა, ამგვარად, ადვილი იყო უკვე სავაჭრო ნავსადგურის აშენება. ყველაფერი იყო აქ: ნავმისადგომები, საპორტო მაღაზიები, საწყობები, სარემონტო დოკები და სხვა მისთანა.

ნავსადგურის გარშემო თავისითავად
დაიწყო ზრდა ქალაქმა, რომლის დამაარ-
სებლად ითვლება შვედეთის მეფე, ბირგ-
ერ მაგნუსონი, ხოლო მონარქის ნებას
უშუალოდ აღასრულებდა მხედარომთა-
ვარი ტორგილს კრუტისონი. ამ ნიჭიერი და
ინიციატივანი კაცის ნარმობობაზე თი-
თქმის არაფერი (ცნობილი: მისა სახელი
საბუთებში პირველად 1281 წელს
გვხვდება. ექვსი წლის შემდეგ კრუტისონი
რაინდად აკურთხეს, ერთი წლით გვიან
კი მან შვედეთის ჯარში უმაღლესა წოდე-
ბა, მარშალის ხარისხი მიიღო. სწორედ
მას უნდა უმაღლოდეს ქვეყანა ხანგრძ-
ლივი სამოქალაქო მშვიდობის დამყარებ-
ას.

ନେମିଲେମାତ୍ ଦୋଲନ ମୋଜ-
କେଣିଗୁରାଫ ଗ୍ରନ୍ଥବଳୀରେ,
ରାନ୍ଧିତୀରେ ମେଲାଲାପନ
ବାଲେତୀ ବୁଢ଼ିରୂପୀ ଏବଂ
ଶବ୍ଦରେତୀ ମାନ ରାଜାରଙ୍ଗା
ଗିଲି ପିଲେ-ସିମାଗର୍ଜୀ —
ଏହଦୁର୍ଗକିଲି ଏରତ-ଏରତି
କେବିଲି ସଜ୍ଜାଲା କ୍ଷେତ୍ରରେ
ଯେତେବେଳେ
ଲାଲମା ଫାଦାମ ତାବିଲୁପ୍ରକାଶ-
ଲେଖବିଲା, ଯୁନ୍ନେଲୁବିଲା,
ଗର୍ବରାଜେଲୁବିଲା ଶେତ୍ର-
ବିଶ୍ଵାସ ଏବଂ ମାଲ୍ଲେ ଅଳମିଶବ-
ଲେଖା ଦ୍ୱାରାତ୍ମିତିତୀରେ
ଏରତ ମନୀଶ୍ଵରନେଲୁପାନ
ଶବ୍ଦବାକ୍ତରାମ ଉତ୍ୱନ୍ତିରାଫ
ପିଲା.

ორი წლის
შემდეგ,
1295 წელს ლა-
დოგის ტბის დასაცლ-
ეთ ნაპირზე დაიწყ-
ეს კექსოლმისი
(დღვანდელი
პრიოზერსკ-

მოქანდაკე
ფალკონე
პეტრე
პირველის
მონუმენტი

"უდაბურ თალღათა" მითი

სასკოლო სახელმძღვანელოს ყოველთვის უფრო დიდი გავლენა ჰქონდა საზოგადოებაზე, ვიდრე სერიოზულ ისტორიულობაზე. ამის მაგალითად თუნდაც ვახტანგ გორგასლის ხომინი გამოდგება: თბილისის ღერბზე გამოსახული ეს ფრინველი და მასთან დაკავშირებული ისტორია მე-19 საუკუნეში მოიგონა იაკობ გოგებაშვილმა.

იგივე ითქმის პუშკინის პოემაზე "რვალის მხედარი", რომელშიც გალექ-სილი და საზოგადოებრივ ცნობიერებაში საბოლოოდ გამყარებულია მითი დემი-ურგ იმპერატორზე, რომელმაც არაფრი-სგან შექმნა ქალაქი და გაჭრა სარკმელი ევროპაში. თუმცა პუშკინმა კარგად იც-ოდა ისტორია, ამიტომაც პოემის ავტო-რისეულ შენიშვნებში, ზუსტად იმ ადგი-ლას, სადაც ევროპაში გაჭრილ სარკმელ-ზეა ლაპარაკი, პუშკინი წერს: "აღგარო-ტიმ სადღაც თქა: Pitersbourg est la fenêtre par laquelle la Russie regarde en Europe" (პეტერბურგი სარკმელია, რომ-ლიდანც რუსეთი ევროპას გასცემის) — დაის, მეტად ზუსტი ნიუანსია: გასვლა კარიდან შეიძლება, სარკმლიდან კი მხო-ლოდ იცქირებიან ხოლმე. იტალიილმა გამანათლებელმა, ფრანგებსკო აღგარო-ტიმ რომითაც იძროვთ საკუნძულო

აი, ისტორიკოსთა იდეოლოგიზაციის
კიდევ ერთი ნიმუში: აბბობენ, რომ დღე-
ვანდელი პეტერბურგის ტერიტორიაზე
ბინადრობდა სულ 1516 სული. მაგრამ,
როცა სტოლბოვის საზავო ხელშეკრუ-
ლებით ეს მინები გადავიდა შვედეთის
მფლობელობაში, იგივე ისტორიკოსები
ნერენ, რომ იქაურმა მცხოვრებლებმა
ვერ აიტანეს შვედებისაგან სასტიკი ექს-
პლოატაცია და კვლავ რუსეთში გადმო-
სახლდნენ. გადმოსახლებულთა რიცხვ-
ად ორმოცდაათი ათასს ასახელებენ. სა-
ინტერესო არითმეტიკაა: როცა გინდა
დაამტკიცო, რომ პეტრემ უდაბნოში
ააგო ქალაქი, იქ ორ მუჭა ადამიანს ასახ-
ლებ. მაგრამ, თუ იდეოლოგია ითხოვს
იმის დამტკიცებას, რომ შვედები გაცი-
ლებით უჟრო სასტიკი მებატონეები იყვ-
ნენ, ვიღებ რუსები, იძულებული ხარ სა-
იდანაც გააჩინო სამი სამუალო ქალაქ-
ები მოსკოვი.

ისტორია უცნაური რამათა: ხშირად ავინყდებათ, რომ პეტრეს ჯარების წინა-აღმდეგ ნიერშანცის ციხე-სიმაგრეს არა მარტი შევდი ვაცე-პოლკოვნი ი იცავდა, არამედ რუსი აზნაური აპოლოვიც, რო-მელიც რუსებისაგან შემდგარ რაზმს სა-რდლობდა. მართალია, ისტორია დუმს, რა ძედი ენიათ მათ პეტრეს შემოსვლის შემდეგ, მაგრამ თუ იმპერატორის ხასი-ათს გავითვალისწინებთ, მათი არ უნდა შეგვურდეს.

და კიდევ ერთი: ღლევანდელ ჰეტერ-
ბურგთან შედარებით, ქალაქ ნიენს ერ-
თი უცემურება არ ანუხებდა — მოქცე-
ვითი წყალდიღობები, ჰეტერბურგის ნა-
მდვილი სასჯელი. ბედის იროვნული, პეტ-
რე პირველი სწორედ ასეთი სტიქიურ
მომარტინის არქიტექტურა და ასე არ

ომისართულის ღონისძიებების გაცემის და ისე გაზიდაიცვალა. თუმცა, ამაშით კი ის კანონზომიერება, რადგან საღვთო წერილი გვასწავლის: "ვაი მას, ვინც სისხლზე აშენებს ქალაქს და უსამართლობაზე აფუძნებს დარაბაზებს" (წინასწარმეტყველი აბაკუმი, 2:12).

ყოველი ისტორია თანამედროვე ისტორიაა ბენედეტო კროჩე

ის) მშენებლობა. და აი, 1300 წელს, როგორც ვთქვით, საფუძველი ჩაეყარა ლანძ-სკრუნას. სამწუხაოოდ, ოხტისა და ნევის შესართავთან აგებული ქალაქის პირველმა ვერსიამ დიდი ხანი ვერ გაძლო: 1301 წლის 18 მაისს შვედების "თაგხედობით" გამდვინვარებულმა ნოვგოროდელებმა ნავსადგური გადაწვეს და რაღაც ორკონალური მრისესანებით მოცულებმა ის ხელოვნური კუნძულიც გაანადგურეს, რომელზედაც ციტადელი იყო აღმართული.

რატომ არ გამოიყენეს მშვენიერი ნა-
გებობები, რომლებიც, შეიძლება ითქვას,
მუქთად ერგოთ? — იმიტომ რომ ასეთ ხე-
ლსაყრელ ადგილას მდებარე ქალაქი სულ
მალე თვით ნოვგოროდის კონკურენტად
იქცეოდა. კონკურენტს კი, მოგეხსენებათ,
ეთნიკურობა არ გააჩინია: გინდ შვედი იყ-
ოს, გინდ რუსი — ერთნაირად არასასურ-
ველია.

ერთი სიტყვით, ციხე-სიმაგრეთა ომის პირველი ეტაპი ტრაგიულად დასრულდა: გადამწვარი ლანდსკრუნას გამო 1305 წელს ცილი დასწამეს ტორგოლს ქუჩეს-ონს და ერთი წლის პატიმრობის შემდეგ 1306 წელს თავი მოჰკვეთეს სტოკოლმის მთავარ მოედანზე.

კონფლიქტის მეორე ეტაპი 1323 წელს
დაიწყო, როცა მოსკოვის მთავარმა, იური
დანილოვიჩმა ნევის სათავესთან მდებარე
კუნძულ ორეხოვზე აშენა ციხე-სიმაგრე
ორეშევი. ეს ნამდვილად კერვეტი კავალი
აღმოჩნდა შვედებისთვის. მათ არეშევის
აღება მხოლოდ 1611 წელს მოახერხეს.
1655 წელს რუსებმა კვლავ დაიპრუნეს ქა-
ლაქი, მაგრამ 1661 წელს კარდისის საზა-
ვო ხელშეკრულების თანახმად უკვე
ნოტებურგად ნოდებულ ციხე-სიმაგ-
რეში ისევ შვედური გარიზონი დად-
გა. რუსებმა მისი დაპრუნება მხოლ-
ოდ პეტრე პირველის დროს მოახერხ-
ეს და 1702 წლის 11 ოქტომბერს აღე-
ბული რუსული ორეშევი იმპერატო-
რმა შლისელბურგად მონათლა.

როგორც ვხედავთ, რუსეთის იმპერიის ახალი დედაქალაქის ირგვლივ სულაც არ ყოფილა უდაბნო: აյ სა-უკუნების განმავლობაში საკმაოდ მძლევარე ეკონომიკური და პოლიტიკური ცხოვრება მიმდინარეობდა. თუმცა, უნდა ითქვას, რომ მთავარი ჯერ კიდევ წინაა.

დაგუბრუნდეთ იდესლაც სასატი-
კად განადგურებულ ლანდსკრუნას.
აქ, ნევისა და ოხტის შეერთებასთან
მე-17 საუკუნეში იყო პატარა რუსუ-
ლი სოფელი უსტ-ოხტა. ადგილი საკ-
მაოდ კარგად იყო ათვისებული. ფი-
ნური და შვედური მოსახლეობა რუს-
ულს რამდენიმეჯერ ჭარბობდა.
დღევანდელ ვასილიევის კუნძულზე,
მაგალითად, დე ლა გარდის ოჯახი
სახლობდა, დღევანდელ პეტროგრა-
დის მხარეს — ბირკენფოლმების ოჯ-
ახი, ხოლო ამჟამინდელი დუდერჰო-
ფის მიდამოები შვედეთის მეფის
მრჩეველს, იოპან სკიუტეს ეკუთვნო-
და...

აქ მნიშვნელოვანია სწორედ დე-
ლა გარდის ოჯახი: 1611 წელს ამ გვა-
რის ნარმობად გვენელმა, იაკობმა, მე-
ფე გუსტავ მეორის დროის პოლიტი-
კურმა მოღვაწემ, ძველი ლანდსკურუ-
ნის ადგილას დაწყო ახალი სავაჭრო
დაბის, ნეენისა და ციტადელის, ნეენ-
შანცის მშენებლობა. ხუთკუთხა ცი-
ხე-სიმაგრის სიგანე კილომეტრს აღ-
ნევდა. კედლების სისქე 9 მეტრი იყო
და მას 78 ქვემეხი იცავდა. ახალმა ქა-
ლაქმა მალე ჩაყლაპა სოფელი უსტ-
ოხტა და 1632 წლის 17 ივნისს იაკობ
დე ლა გარდის შუამდგომლობით, მე-
ფე გუსტავ II ვაზამ მას ქალაქის ხა-
რისხი უბობა.

ამის შემდეგ ნიერის მოსახლეობა 1640-
42 წლებში ერთნახვარევურ გაიზარდა და
ოციათასს გადააჭარბა. ყოველ წელს
სხვადასხვა ქეყნის ასზე მეტი ხომალდი
შემოღიოდა ამ ნაცადებურში. და არა მარ-
ტო პროტესტანტული ქეყნებიდან, არამ-
ედ პოლონერთიდან და საფრანგეთიდანაც,
რადგან დედოფლალ კრისტინას სპეციალუ-
რი განჩინებით ეს ხომალდებიც განსაკუ-
თრებული დაცვით სარგებლობდნენ ნიერ-
ის ნაცადებურში, რადგან ევროპაში იმ და-
ძაბულ დროსაც ესმოდათ, რომ თავისუ-
ფალი ვაჭრობა სარწმუნოებრივმა უთანხ-
მოებებმა არ უნდა შეაფერხოს.

1642 წლის 29 სექტემბერს დედოფალმა კიდევ უფრო გააფართოვა ნიენის უფლებები და პრივილეგიები: მან ქალაქს ლერბი უბოძა — ყალყზე შემდგარი და ხმალმომარჯვებული ლიმი, რომელიც ორ მდინარეს, ნევასა და ვოლხოვს შორის იყო გამოსახული. სავაჭრო კონტრაქტების ჩამდენობით ნიერმა მაღლე გაუსწრო ვიბორგსა და ბალტიისპირეთის ბევრ სხვა ქალაქს. ნავსადგურის ადგილობრივი სანაოსნო ასზე მეტ ხომალდს ითვლიდა. ქალაქის გარშემო ორმოცამდე სოფელი იყო განლაგებული — მათ შორის, ერთმანეთს ცვლიდა რუსული და ფინური სოფლები.

მაგრამ, 1656 წელს რუსეთის მეფემ ალექსი მიხაილოვიჩმა შევდეთთან ომი დაიწყო და ნიენისკენ გაგზავნა მრავალრიცხოვანი რაზმი ვორევიდა პეტრე პოტიომკინის სარდლობით. ქალაქი ომისთვის არ იყო მზად. 30 ივნისს ნიენშანცი რუსებმა აიღეს. თვით ნიერმი მათ ხუთასამდე სახლი დაწვეს და სამინლად გაძარცვეს ქალაქი.

წყო და ნიენისკენ გაგზავნა მრავალრიცხოვანი რაზმი ვოევოდა პეტრე პოტიომპკინის სარდლობით. ქალაქი ომისთვის არ იყო მზად. 30 ივნისს ნიენშანცი რუსებმა აიღეს. თვით ნიენში მათ ხუთასასმდე სახლი დაწვეს და საშინლად გაძარცვეს ქალაქი.

შევდეური საბუთების თანახმად, რუსებიმა ამონოცეს ყველა, ვინც კი დამალვა ვერ მოასწორო, არ ინდობდნენ ქალებსა და ბავშვებს. მაგრამ, ომი მეტად ორაზოროვანი რა-მაა: ქალაქი, რომელიც დაანგრიე, გადაწყვი და გაძარცვე, ვერასოდეს გამაგრდები ხანგრძლივად. რუსებმა მალევე მიატოვეს გაპარტახებული ნიენი და უკუიჯცნენ.

შევედებმა ელვის სისწრაფთ აღადგინ-ეს ქალაქი და 1670-იან ნლებში ის მოსახ-ლეობით ფინეთის უდიდეს ქალაქებს, ვი-ბორგსა და აპოს გაუტოლდა. აქ არამარტო სავაჭრო საქმე დუღდა, არამედ დროისათვის მეტად იშვიათი რამ — სავა-დმყოფოც კი არსებობდა. ღვთისმსახურება სრულდებოდა გერმანულ და შვედურ ლუთერულ და რუსულ მართლმადიდებელ ეკლესიებში. სხვათა შორის, რუსებს, რომ-ლებიც იმ პერიოდში მრავლად იღებდნენ შვედეთის მოქალაქეობას, არავინ სთხოვდა ლუთერულ რჩმენაზე გადასვლას, მაგრა როცა რუსულ სამსახურში შესასვლელად უცხოელებს ხელახლა ნათლავდნენ საპორტო ქალაქი ყოველთვის გამოიჩინევა სარწმუნოებრივი შემწყნარებლობითა და განათლებისკენ სწრაფვით: დაიწყო საუბრები ნიენში უნივერსიტეტის გახსნაზე.

მაგრამ, უბედულების ზარმა აქაც მო-
ულოდნელად ჩამოჰკვრა: დაიწყო ჩრდი-
ლოეთის ომი. 1703 წლის გაზაფხულზე პე-
ტრე პირველის არტილერიამ უმონწყალო-
ცეცხლი გაუხსნა ნიენშანცის ციხეს. თავი-
დამსხმელთა შორის იყო თვითი იმპერატო-
რი, რომელიც თავს არტილერიის კაპიტან
პეტრე მიხაილოვად მოიხსენიებდა. 1 მა-
ისა შვედები დანებდნენ. პეტრე ნიენში ძე-

ვიდა და ჩვეულებისამებრ სახელი შეუცვალა მას — შლოტბურგი დაარქვა.

ცოტა ხნის შემდეგ ქალაქი დაანგრიეს. კი არ დაანგრიეს, არამედ აგურებად დაშალეს. და მთელი მასალა ნევის დინების ქვედანელში, მშენებარე პეტერბურგს მოახმარეს. თუ პუტინის მიერ აღნერილი "უდაბური ტალღების ნაპირი" ოდესშე არსებობდა, ეს, რა თქმა უნდა, ადამიანთა გაბორონებისა და სისასტიკის წყალობით შექმნილი უდაბნო იყო. რუსების ირაციონალური მძინვარება ალბათ მხოლოდ რომაელებისას შეედრებოდა, როცა ძევლი წელთაღიცხვის 146 წელს მარადოული ქალაქის ლევიონებმა დაანგრიეს საცულველი კართაგენი, ხოლო მისი ტერიტორია გადახნეს და ზედ იმ დროისთვის მეტად ძვირფასი პროდუქტი, მარილი დააყარეს, რათა არა-სიღეს არაფერს ეხარა "წყეულ" მინაზე.

1714 წელს, ადგილი, სადაც ათ წელი-
წადზე ოდნავ მეტი ხნით ადრე განლაგე-
ბული იყო ქალაქი ნიენი და ციხე-სიმაგრე
ნიენშანცი, მოინახულა მაკლენბურგის
ელჩმა, ვეპერმა: მის თვალინი საწყალო-
ბელი სურათი გადაიშალა: რამდენიმე წან-
გრევი, ღრმა თხრილები, ჭები, ღრმა ორ-
მოები სახლებს ქვეშ არსებულა სარდაფე-
ბის ადგილას... ყველაფერი, რისი წალებაც
შეიძლებოდა, ბოლო კენჭამდე გაზიდეს
პატირზერგის ასაშენიბლად.

დღეს ბევრ რასმე ამბობენ იმის გასა-
მართლებლად, თუ რატომ მოიქცა ასე პე-
ტრე პირველი. ერთ-ერთი არგუმენტი შე-
მდეგანა: ნერი პატარა ქალაქი იყო და მისი
გადარჩენის რენტაბელობა ეჭვს იწვევდა.
არ ვიცით, როგორ შეიძლება იწვევდეს

ეჭვს ქალაქის გადარჩენის რენტაბელობა — საზოგადოდ ეს საკითხი რთულია, მაგრამ არა გვითხოვთ, რომ მე-18 საუკუნის დასაწყისში ნიენს უფრო უფრიდა, ვიდრე დღევანდელ რუსთავს. მაგრამ, რაც შეეხება ქალაქისა და ციტადელის ზომებს, აქ ორი რიცხვის შედარება იყმარება: ნიენბანცის სიგანე — 1000 მ; პეტერბურგში მდებარე პეტრე-პავლეს ციხე-სიმაგრის სიგანე — 750 მ.

იმასაც ამბობენ, რომ რუსებს გამაგრება აუცილებლად ზღვის ნაპირზე სჭრდებოდათ, მაგრამ არავის ახსოვს, რომ ქვეყნის სიღრმეში განლაგება არანაირად არ აბრკოლებდა ნი-ენის ნავსათვარის მუშაობას.

რუსებმა მალე ჩაეტეს ნევრის შესართავი: ფინებთის ყურის წვერში ალმართა კრონშტლოტის ციხე, რომელსაც 1723 წელს კრონშტადტი ეწოდა. ამ გარე-მოებამ ერთბაშად წაართვა სამხედრო სტრატეგიული მნიშვნელობა და უცველაფერს, რაც კი დინების ზედნელი მდებარეობდა. მაგრამ, საჭირო იყო კი ეს სტრატეგიული მნიშვნელობა? — მე-19 საუკუნის პატიო-სანი რუსი ისტორიკოსი ვ. კლიუჩევსკი წერს, რომ რეველის (დღევანდელი ტალინი) და რიგის მიერთების შემდეგ თვით პეტერბურგის ნავსადგურსაც არავითარი ფუნქცია არ ჰქონდა რუსეთისათვის — ამ დამხმარე როლს მშვენივრად შეასრულებდა ნებისმიერი სხვა ქალაქი, თუნდაც იგივე ნიენი, რომელიც შეენირა პეტრეს პირად ამბიციებსა და იმპერიული მითოლოგიის ინსტინქტურ მოთხოვნებს — დამანგრეველი აუცილებლად უნდა წარმოჩენილიყო ალმართისათვის.

କୃତିପଣ୍ଡମ
କୁଳବ୍ରଦ୍ଧିନା

ԱՐԴԵՐԱԿՈՂ ՀԱՄԱՎԵՆԴՈՒ

ଭାରତୀ ପାଠ୍ୟକର୍ମି

ପ୍ରାଚୀନପରିଷ୍କାଳା

IX ତାର୍ଥ

დიდებულ ხანს ერთი ატლასი აქვს, სადაც აც იმპერიის და მეზობელი სამეფოების ყველა ქალაქი უკლებლივ ყველა სასახლითა და ქუჩით, გალავნით, ძინასრით, ხილით, ჭიშკრითა და ჯებრიოთაა აღნიშნული. იცის, რომ აზრი არა აქვს, მარკო პოლოს მოხსენებებითან ამ ადგილების შესახებ ამბებს ელოდოს, თანაც ისედაც კარგად მოეხსენება: რომ კანალუკში, ჩინეთის დედაქალაქში, სამი კავალრატული ქალაქი ერთმანეთშა ჩადგმული, თითოეულში იოხი ტაძარი და ოთხი ჭიშკარია, რომელებიც წელიწადის დროების მყოლებით იხსნებიან; რომ კუნძულ ჯავაზე ვაკოფებული მარტორქა მომავლინებელ რქაზე აცვამს ვიღაცას; რომ მააბარის ნაპირებზე ზღვის სიღრმეში მარგალიტებით ოვეზაობენ.

კუბლაი ეკითხება მარკოს: - დასავლეთში რომ დაბრუნდები, შენს ხალხსაც იგივეს უამბობ, რასაც მე მიყენიბი?

- მე კი ვლაპარაკობ და ვლაპარაკობ, - პასუხობს მარკო, - მაგრამ მსმენელი მხოლოდ ომიას იტროვებს, რასაც ელის. ერთია სამყაროს აღნერა, რომელსაც შენ შენს კეთილშობილ ყურს უგდებ, და სულ სხვაა ის, რაც მტვირთავებისა და გონილიერების ჯგუფებს მოივლის ჩემს მიწაზე ჩემი დაბრუნების დღეს, სხვაა კიდევ ის, რისი კარნაზიც ასაკში შესულს შემეძლება, თუ ჯენოველი პირატები შემატყრობენ და იმავე საკანი დაბორვილს ჩაშვამენ, სადაც სათავგადასავლო რომანების გადამწერი იჯდება. თხრობას ენა კი არა, ყური მართავს.

ინდონეზია, ააა თიქერები თთ ათ გაგაბარის, და ურბინის მეტი სხვა ვერაფერი იქნება. სასახლე, რომელიც ერთი ქალაქის გალავნის კედლებს შორის აღმართვის ნაცვლად თვითონ შეიცავს ერთ ქალაქს, თავის გალავნში მოქცეულს.

ატლასზე ის ქალაქებიცაა გამოხატული რომლის არსებობის და ადგილმდებარეობის შესახებ არც მარკომ და არც გეოგრაფიულმა არაფერი იციან, მაგრამ რომლებიც არ შეიძლება, დაკლებოდნენ შესაძლო ქალაქების ფორმებს: ერთი კუცკო, სხივური და განტოჭილი მცენარის ფორმით, რომელიც აღემში გაიმობდა სარიცხვო ადგილის გარეთ.

- ხანდახან მეტვებებია, რომ შენი ხმა შორიდან აღწევს ჩემამდე, სანამ რეალური და ისეთი ანძყოს ტყვეობაში ვარ, ცხოვრება რომ არ უხერხდება, სადაც ადამიანური თანაცხოვრების ყველა შესაძლო ფორმაზ თავისი ციკლის უკიდურეს მწვერვალს მიაღწია და წარმოდგენა ჭირს, რა ახალ ფორმებს მიიღებნ ისანი. შენი ხმიდინ უხილვაი მიზეზები გამომესმის, რომლების გამოც ცხოვრობდნენ ქალაქები, და რომლებისთვისაც, ალბათ უკავ აშენრაობი ისაც აომოგბარ.

ცეკვისი თითქოცებულ ისტორია აავალია. ეს თი მეტისკენა, რომელიც ტბაზე გამოწვეანებულა, და რომელსაც მოკტეცუმას სამეფო სასახლე მართავს, ერთი ნოვგოროდი ხახვისთვის გაინი გუმბათებით, ერთი ლპასსა, რომელსაც თავისი თეთრი სახურავები სამყაროს ღრუბლიანი სახურავის ზევით აუწევია. მარკო აქალაქებისთვისაც ამბობს რაღაც სახელებს რა მნიშვნელობა აქვს, რას, და უთითებს, რგოლით შეიძლება იმ ისევლა. ცნობილია, რომ ადგილების სახელები იმდენჯერ იცვლებათ რა მნიშვნელობა აქვს, რას, და უთითებს, რ

ა, უკიკ გებაორალიი, სიეკ ალდეგიიათ.
აღმდეგულ ხანს ერთი ატლასი აქვს, რომლის გეგმებიც ასახავენ მთელ დედამიწის სფეროს და ყოველ კონტინენტს, ყველაზე შორეული სამეცნიერების საზღვრებს, გეგმების კურსებს, სანაპიროების შემოგარენს, ყველაზე წარჩინებული მეტროპოლოების და ყველაზე მდიდარი პორტების რუკებს. ამ ატლასის რუკებს თურცავას მარტო პოლონის თანამდებობის უცხო ენაც არსებობს; და რომ სრულიად განსხვავებული გზებით და კურსებით ნებისმიერი ადგილიდან ნებისმიერ ადგილ შეიძლება მანალნის ცხენისანმა, ეტრუსისნამ, ნიჩბისანმა და მერინისანმა ადამიანნა. - მეჩვენება, რომეალაქებს ატლასზე უკეთ შეიცნობ, ვიდრე მათი პირადად მოჩახულებისას, - ეუბნება მარკოს იმპერატორი დნივნის ერთბაშად ხერავს.

ლენინ, მისი ცოდნა რომ შეამოქმოს. მოგზაური შეიცნობს კონსტანტინოპოლს ქალაქში, რომელიც სამი ნაპირის შესაყართან აგვირგვნებს ერთ გრძელ სრუტეს, თხელ ყურეს და ჩაკეტილ ზღვას; ახსოვს, რომ იერუსალიმი ორ დიდ, არათანაბარი ს მაღლის და ერთმანეთის პირისპირ მდგაბორცვზე მდებარეობს; ფიქრიც არ სჭირდბა სამარყანდის და მისი ბალების საჩვენებრად.

სხვა ქალაქებისთვის ზეპირად გავრცელდებოდა მუშაობების მითითება: კალიფების ნაირფერადი მარგალიტი გრანადა, კოპჩია ჩრდილოეთის პორტია ლუბეკა, ეპანით ჩაშავებულა და სპილორი ძვლით გადათეთრებულა ტიბბუტუ; სადაც მილიონობით ადამიანი შინ ყოველდღე ხელში გრძელი პურით ბრუნდება, პარიზია. ატლასზე ფერადი მინიატურებითაა გამოსახული დასახლებული ადგილები, რომლებსაც უჩვეულო ფორმა აქვთ: უდაბნოს ერთ ნაკეცი ცძი ძევუნწყვლი თაზის, საიდანაც შხოლოდ ჰალმების წვერები გამორილა, ნამდვილად ნეფთაა; ციხესიმაგრემ მცურავ ქანებსა და იმ მენველ ძროხებს შორის, რომლებიც ზოგის მიცევებ-მოცევის დროს დამარილებული მინდვრების ბალახს ცოხნიან, არ შეიძლება, სასა მიკელეს მთა არ გაგასხეონთ; დაურბინოს მეტი სხვა ვერაფერი იქნება სასახლე, რომელიც ერთი ქალაქის გალავნის კედლებს შორის აღმართვის ნაცვლად თვითონ შეიცავს ერთ ქალაქს, თავის გალავანში მოქაულოს.

— ატლასზე ის ქალაქებიცაა გამოხატული
რომლის არსებობის და ადგილმდებარეობის
შესახებ არც მარკომ და არც გეოგრაფებმ
არაფერი იციან, მაგრამ რომლებიც არ შეძინება,
დაკლებოდნენ შესაძლო ქალაქების
ფორმებს: ერთი კუპერი, სხივური და განტო
ტილი მცენარის ფორმით, რომელიც აღების
ცემობის სრულყოფილ წესრიგს ასახებს; ერთ
თი მექსიკა, რომელიც ტბაზე გადამწვანებულია,
და რომელსაც მოკტეცუმას სამეფო სასახ
ხლე მართავს, ერთი ნოვგოროდ ხახვისთა
ვანი გუმბათებით, ერთი ლჰაპასა, რომელსაც
თავისი ოეთრი სახურავები სამყაროს ღრუბე
ლიანი სახურავის ზევით აუნევია. მარკო
ქალაქებისთვისაც ამბობს რალაც სახელებს
რა მნიშვნელობა აქვს, რას, და უთითებს, რ
გზით შეიძლება იქ მასვლა. ცნობილია, რომ
ადგილების სახელები იმდენჯერ იცვლებან
რამდენი უცხო ენაც არსებობს; და რომ სრუ
ლიად განსხვავებული გზებითა და კურსებითა
ნებისმიერი ადგილიდან ნებისმიერ ადგილ
შეიძლება მიაღწიოს ცხენოსანმა, ეტლოსან
მა, ნიჩბოსანმა თუ მფრინავმა ადამიანია.

— მეჩვენება, რომ ქალაქებს ატლასზე უკ
ეთ შეიცნობ, ვიდრე მათი პირადად მონახუ

და პოლო: - მოგზაურობისას ამჩნევ,
რომ განსხვავები ქრება: ნებისმიერი ქა-
ლაქი ყველა ქალაქს ჰგავს, ადგილები ერთ-
მანეთს უკვლინა ფორმებს, წესრიგს, მან-
ძილებს, კონტინენტებს გადაავსებს უფორ-
მო მტცერა. შენი ატლასა განსხვავების ხე-
ლუხლებლად ინახავს: ეს ლირსების ისე-
თივე ნაკრებია, როგორიცაა სახელისთვის
ასოები.

დიდებულ ხანს ერთი ატლასი აქვს, რომელშიც ყველა ქალაქის რუკაა თავმოყრილი: იმათიც, რომლების გალავნებიც მყარ ფუნდამენტზე დგას, იმათიც, რომლებიც დაინგრენენ და ქვიშისგან გადაისახნელენ, და იმათიც, რომლებიც ერთ დღეს იარსებებენ და რომელთა ადგილასაც ახლა ჯერ მხოლოდ კუროდოლების სოროებია.

ატლასას ესა აქვს კარგი: იმ ქალაქების ფორმებსა აჩენს, რომლებსაც ჯერ არც ფორმა აქვთ და არც სახელი. არსებობს ქალაქი, რომელსაც ამსტერდამის ფორმა აქვს - ჩრდილოეთისკენ მიმართული ნახევარწრეში კონცენტრული არხებით: უფლისნულების, იმპერატორის, ბატონების ქალაქი; არსებობს ოორუეს ფორმის ქალაქი, იგი მაღლა შემბნარინა ადგილებშია ჩაკეტილი, გალავნით გამარილებული და კონკურირით სავაჭის; არსებობს

ଆଶାଲୀ ଅମ୍ବିତ୍ରେରଫାମିଳୀ ଝୁରନମିଳ କ୍ଷା-
ଲାଞ୍ଜୀ, ନୀର୍ବ ଓରକ୍କାଫାଟାପ ନ୍ରୋଫାଖୁଲୀ,
ନର ମେଡିକାଲ୍ ସିର୍ଜ୍ ଶିଳ୍ପିଳୀ ନାଗରିକ୍ଲେବ୍ରାନ୍ତ
ଯୁଲ କ୍ଷାନ୍ଦିଫ୍ଯୁଲିଂ୍ଚ ମଦ୍ରେବାର୍ଜ ଏବଂ ମିନିଲା
ଏବଂ ଫ୍ରାଣ୍ଡାଲ୍ କ୍ଷାର୍କ୍ଷେପିତ ଗାନ୍ଧେରିଙ୍ଗୋ-
ଟ୍ରେନ୍ରିଂ୍ଗ୍ବିଭିତ, ବ୍ରାନ୍ଦୋଫ୍ରେଜି ଗାରିଫା ପ୍ରେଲା
ନାରିହେବି ଲରିମା ଏବଂ ଲାରିଗିପିତ ଗାଫିଲ୍ମ୍ବୁଲ
ରିମା ମିନା ଆନନ୍ଦିତ.

არხების ძრობაგაგრებით. ფორმების კატალოგი უსასრულოა: სან-
ამ თითოეული ფორმა თავის ქალაქები გაჩნდებიან და გაჩ-
ნდებიან. სადაც ფორმები ამონტურავენ თა-
ვიანთ ვარიაციებს და იშლებიან, იქ ქალაქებს
დასასრული იხსება. ატლასს ბოლო რუკებ-
ზე გადამლილიყო ქსელები დასაწყისისა და
დასასრულის გარეშე, ლოს ანჯელესის ფო-
რმის, კიოტო-ოსაკას ფორმის, უფორმო ქა-
ლაქები.

ქალაქები და
ნასულები. 5.

ყოველ ქალაქს, როგორც ლაუდომიას, გვერდზე სხვა ქალაქი უდგას, რომლის მცხოვრებლებსაც იგივე სახელებია აქვთ: ეს სასაფლაოა - მიცვალებულების ლაუდომია. მაგრამ ლაუდომიას განსაკუთრებულობა ისაა, რომ ის ორმაგობას არ ჯერდება და სამმავია ანუ მესამე ლაუდომიასაც შეიცავს, რაც ჯერადაბადებულების ლაუდომია გახლოებთ.

ორმაგი ქალაქის თავისებურებები ცნობილია. რაც უფრო ხალხმრავალი ხდება და ფართოვდება ცოცხლების ლაუდომია, მით უფრო მატულობს გაღანცის იქით საფლავების რიგები. მიცვალებულების ლაუდომიას გზებზე უფანჯრო შენობები მოჩანს, თვით გზები კი ისეთი ვიწროა, რომ მესაფლავის მანქანა ძლივს ეტევა; მაგრამ ქალაქის სქემა და სამყოფელების წესრიგი ცოცხლების ლაუდომიასას იმეორებს, აქაც ოჯახები სულ უფრო და უფრო მიჭებყილები არიან ერთმანეთზე მიწყობილ სამარს ნიშებში. კარგამინდიან შუადღეებზე ცოცხალი მოსახლეობა მოინახულებს ხოლმე მიცვალებულებს და მათ ქვეს ფილებზე ამიტეთხავს საკუთარ სახელებს: ცოცხლების ქალაქის მსგავსად ეს ქალაქიც ტანჯვა-წველების, გაბრაზებების, ილუზიების, გრძნობების ამბებს გვიამბობს; განსხვავება ისაა, რომ აქ ყველაფერი ფაქტადაა ქცეული, შემთხვევას მოკლებული, კატალიგიზირებული, მოწესრიგებული. უსაფრთხოდ რომ იგრძნოს თავი ცოცხლების ლაუდომიამ, მას სჭირდება, საკუთარი თავის ახსნა მიცვალებულების ლაუდომიაში იპოვნოს, იმ რისკის ფსასადაც კი, რომ იქ მეტ-ნაკლებად აღმოაჩენს ამ ახსნებს ერთზე მეტი ლაუდომიასთვის, სხვადასხვა ქალაქებისთვის, რომლებსაც შეიძლება იცოკხლათ და

ვერ იხეორეს, ან იპოვნის მიკერძოებულ, ურ-
თიერთსაწინააღმდეგო, იმედისგამაცრუებ-
ელ მიზეზებს.

თქვეს შეხვედრის დღე და ადგილი, გაავლეს დეკუმანოს და კარტოს* გადამკეთი წრფები, ერთი - მზის მოძრაობის და მეორე - იმ ლერძის მიხედვით, რომლის გარშემოც ცა ტრიალებს, გეგმა ზოდიაქის 12 სახლის შესაბამისად დაყვეს ისე, რომ ყოველ ტაძარს და ყოველ უბანს საჭირო ზეგავლენა ხვდომოდა წილად შესაფერისი თანავარსკვლავედებიდან, დაადგინეს გალავნის ადგილი, რომელშიც ჭიშკრები იმის წინასწარმეტყველებით გაიჩრებოდა, რომ შემდგომი ათასი წლის მანძილზე მთვარის დაბნელების მომენტები თითოეულში ჩარჩინსავთ ყოფილიყო ჩასმული. ირწმუნებოდნენ, რომ პერიოდია ზეცის ჰარმონიის ანარეკლი იქნებოდა; ბუნების მადლი და ლიერთების წყალობა გამოძირნავდნენ მცხოვრებლების ბეჭ-ილბალს.

ასტრონომების გამოთვლების ზედმინიცვანით მისდიებს და ასე აშენდა პერიონცა; სხვადასხვა ხალხები მოვიდნენ აქ დასასახლებლად; პერიონციაში დაბადებულთა პირველი თაობა მისი გალავნის შიგნით იზრდებოდა; მათაც, მათი მხრივ, მიაღწიეს დასაქორნინებელ ასაკს და შვილები ეყოლათ.

კილებ. თავიდან მოყოლებული ყოველთვის იმ პერიძაფით ვტკებოდი, ფართის გადაწევისას ფარჯვრიდან რომ დაინახავ: თხრილი, ხიდი, დაბალი კედელი, ცირცელის ხე, თავთავების ველი, მაყვლის ბუჩქი, საქათმე, პატარა რა ფერდობის ყვითელი ზურგი, თეთრი ღრუბელი, ტრაპეციის ფორმის ლურჯი ცის ნაგლეჯი. დარწმუნებული ვარ, რომ პირველად არავი ჩანდა; მხოლოდ შემდეგ წელს გავარჩიე ფოთლების ერთ შერხევაზე მრგვალი და ბრტყელი სახე, რომელიც თავთვას ღრუნიდა. კიდევ ერთ წლის შემდეგ უვაესამნი იყვან დაბალ კედელზე შემოსკუბულნი, შემდევ ჩამოსვლაზე კი ექვსნი დამხვდნენ, ერთ რიგად გამამკრიცებულიყვნენ, ხელები მუხლებზე დაეწყოთ და თევზში ჩაყრილ თითო-ოროლა ცირცელს შეექცეოდნენ. ყოველ წელს შევიდოდი თუ არა ოთახში, გადავწევდა ფარდას და ვითვლიდა მომატებულ სახეებს: 16, თუ იმათაც მიგვათვლით, ქვემოთ თხრილში რომ არიან; 29, სადანაც 8 ქათმებივით შემომსხდარა ცირცელის ხეზე; 47, თუ იმათ არ ჩავთვლით, საქათმეში რომ არიან. ერთმანეთს ჰგანან, წესიერების შთაბეჭდი-

ნელს ფარდის გადასაწევად რომ მოვიცალე, ფანჯრის ჩარჩოში მხოლოდ სახეებიანი სივრცედა შემრჩა: ერთი კუთხიდან მეორემდე, ყველა დონესა და ყველა მანძილზე ეს მრგვალი სახეებია, უძრავი, ბრტყელ-ბრტყელი, ღიმილზე მინაშენებით, და მათ შორის პევრი ხელი, რომლებიც მათი წინამდგომების მხრებს ჩასჭიდებიან. ცაც კი გამქრალა, უმჯობესია, მოვჰორდე თანჯარას.

გადაღდგილება სულ არ მეორობა. ჩემს
ოთახში 26 კაცი ჩამოსხდარა: ნაბიჯი რომ
გადავდგა, იატავზე ჩაკუზულები უნდა შევა-
წეო, გზას ვიკვლევ კომილებზე ჩამოსხ-
დართა მუქლებსა და იმათ იდაყვებს შორის,
რომლებიც რიგორიზობით ეყრდნობიან ლოგ-
ინს: ყველა ზრდილობიანია, კიდევ კარგი.

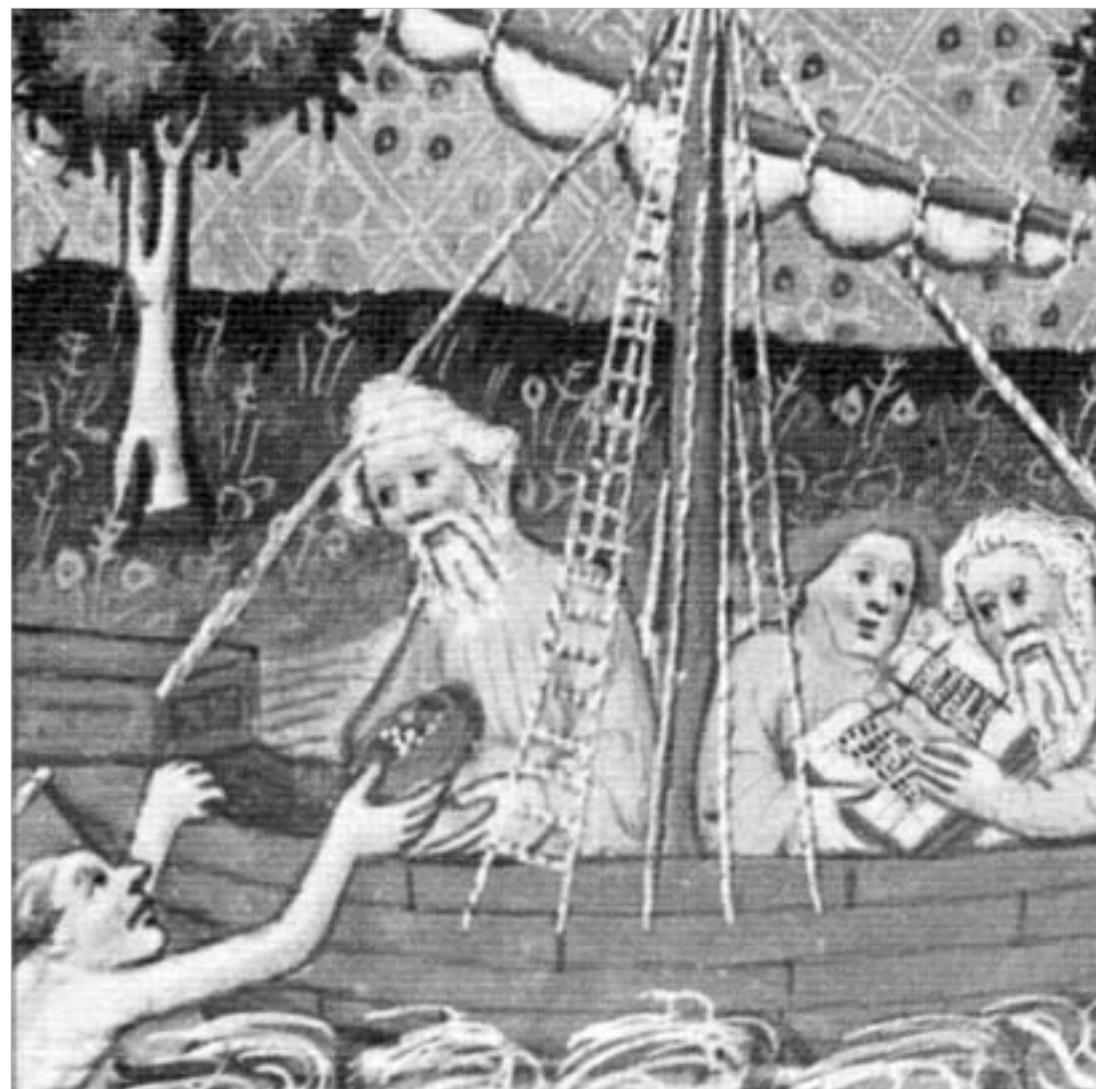
დაფარული
ქალაქები. 2.

იოლი როდია რაისაში ცხოვრება. ქუჩაში
ხალხი დადის და ხელებს თვითონვე იგრეხს,
მტირალ ბავშვებს უჯავრდე-
ბა, მდინარის ჯებირებს ეყრდ-
ნობა მუჭქებს შორის საფეთქ-
ლებმოქცეული, დილას საში-
ნელი სიზმრიდან იღვიძებს და
ახალ საშინელს იწყებს. კიდევ
კარგი, ბნელი გამოხედვებისგ-
ან გვიფარავენ თავები, რომ-
ლებიც დახრილან საშუალო მა-
გილებზე, სადაც ყოველ წუთში
თითებს ჩაქუჩინ იჭერებავენ ან
ნემთი იჩხვლეტებ, ან მცდარი
რიცხვების სვეტბზე ანგორი-
ანტებისა და ბანკირების უურ-
ნალებს ჩაპერირებუნებ, დუქ-
ნების ოეკაზე ცარიელი ჭიქებ-
ის რიგების წინ ჩახრილან. შეგ-
ნით, სახლებში კი კიდევ უარე-
სია, და ამაში დასარწმუნებლ-
ად იქ შესვლაც არაა საჭირო:
ზაფხულობით ფანჯრები აყა-
ლმაყალით და თევზების
მსხვერევითაა გაყრულებული.

და მაინც რაისამი ყოველ
წუთში დაინახავ ბავშვს, ფან-
ჯრიდან რომ უცინის ძალლს,
რომელიც ჩარდახზე შემტარა
ლომის ნაჭრის დასათრევად,
წელან რომ ჩამოუვარდა კალა-
ტოზს; - ჩემო სიხარულო, მო-
დი, ერთი ამომანებინე! - მაღა-
ლი ხარაჩოებიდან ჩამოსხახა
მან ახალგაზრდა მიმტანს, რო-
მელსაც ტალავრის ქვეშ რაგუ-
იანი თევში მიაქვს, და კმაყო-
ფილია, რომ მას შაროთშევს
მექოლევს, რაღაც კარგად და-
მთავრებულ საქმეს რომ არნი-
შნავს - დოლზე თავისმოსაწო-
ნებლად თეთრფურფუშებულე-
ბიანი მზის ქოლგის ყიდვას
რომელიდაცა დიდი ქალბატო-
ნისა ან შეასრულოს რომ აუ

ერთ ოფიცერზე, რომელმაც
გაუღიმა ბოლო დაბრკოლებაზე გადასტომი-
სას, ნეტი იმას და უფრო კი მის პედინერ
ცხენს, რომელიც დაბრკოლებებს გადააფ-
რინდებიდა და მისდევდა ცაში მფრინავ
გნოლქათამას, პედინერ ჩიტს, რომელიც ერ-
თმა პედინერმა მხატვარმა გაღილიდან გაათა-
ვისუფლა, როცა იგი წითელ-ყვითელი წინწკ-
ლებით ერთი წიგნის იმ გვერდის მიზანურა-
ში ჩახატა, სადაც ფილოსოფოსა ამბობს:
"რაისაშიც, ამ უღლიძამო ქალაქშიც გადის
უხლავი ძაფი, რომელიც ერთ სულიერს მე-
ორესთან წამირად აკავშირებს, წყდება და
ისევ იბერა მოძრავ წერტილებს შორის, თან
ახალ სწრაფ გამოსახულებებს ხატავს ისე,
რომ უბედური ქალაქი ყოველ წუთს შეიცავს
ბედინერ ქალაქს, რომელმაც არც კი იცის,

* ღორძები, რომლებსაც რომაელები ქალაქის დაარსებისას ავლებდნენ ჩრდილოეთიდან საპხრეთისაკენ და აღმოსავლეთიდან დასავლეთისკენ.

დღეს პერინციას ქუჩებში და მოედნებზე
სახიჩრებს, ჯუჯებს, კუზიანებს, მსუქნებს,
ნვერიან ქალებს შეხვდები. მაგრამ ყველაზე
საშინელს არ აჩენენ; ხმარაბლებილი ყვირი-
ლები გამოდის სარდაფებიდან და ბელლები-
დან, სადაც ოჯახები სამთავიან ან ექვსფეხა
ბაშვებს მალაგნ.

პერიონისა ასტრონომები ძნელი არჩევანის წინაშე აღმოჩნდნენ: ან უნდა აღარინო, რომ მთელი მათი გამოთვლები მცდარია და რომ მათი ციფრები ცის აღნერას ვერ ახერხდება, ან უნდა გაამზღვონ, რომ ღმერთების წესრიგი სწორედ ისაა, რაც მონსტრების ქალაქში აისახება.

ლეგას ტოვებენ, დაჭორფლილები არიან,
ილიმებიან, ზოგს პირი მაყვლითა აქვს მოთხ-
ვრილი. მალე დავინახე მთელი ხიდი, რომელ-
იც სავსე იყო მრგვალსახებიანი ტიპებით,
*** ჩაკუზულები იყვნენ, რადგან გასანძრევი
ადგილი აღარ ჰქონდათ; თავთავებს წინკი-
დნენ, მერე სიმინდის ტაროების თქვლეულას

ასე წლიდან წლამდე ვხედავდი, როგორ
გაქრა თხრილი, ხე, ბუჩქი, და დაიცარა გაბეჭ-
რილ და ფოთლების დღევითი ამორქავებულ-
ლოვებს შეირს გაბმული წყნარი ღიალების
მესრებით. არავინ იცის, ისეთ მოცულექნულ-
სივრცეში, როგორიც ეს სიმინდის ყანაა, რა-
მონა აარ შეიძლობა თავითის ღამის უთ-

გაგრძელებული
ქალაქები. 3.

ასტრონომებს რომ დაუძახეს პერიონ-ციას
დაარსებისთვის ნორმების დასაღენად, მათ
გარე კოლაგების მოძრაობები მიხოდავთ თა-

მოგზაურობისას ყოველ წელს მიწევს
პროკოპიაში გაჩერება და ყოველთვის ერთი
თა იმავე საკატაქტიროს ერთსა და იმავე ობიექტს.

მოძრაობის უსაფრთხოება

ფოტო 1.

ფოტო 1.
ერთი ნიშნის დაყენება ქალაქის ბიუჯეტს დაასლოებით, 70 ლარი უჯდება. თევდორე მღვდლის ქუჩაზე ეს ლატშუსი ქალაქის ბიუჯეტს დაუჯდა 150 ლარი, მისი გამოსწორება დაუჯდება კიდევ 150 ლარი. "ვინ თქვა, რომ ლარი ქვეყნაში ვცხოვრობთ?"

ფოტო 2.

ფოტო 2.
ვინწრო მონაკვეთი. ალმაშენებლის გამზირზე, მის ყველაზე ვაწრო მონაკვეთში, კიევის ქუჩიდან საარპულუბისი (ყოფ. ვორონცოვის) მოედნამდე დახაზულია ორი გამყოფი ზოლი, თან ისეა დახაზული, რომ არც ერთ გზაჯვრედინზე არ არის წყვეტილი. ასუ მარცხენა მოხვევა ამ მონაკვეთში გაუქმდა. არ ვიცი, გეგმა უჭირდათ თუ ვიღაცის ჯინი ჰქონდათ... ასეა თუ ისე, ერთი რამ დანამდვილებით შეიძლება ითქვას - სტანდარტი მათთვის არ არსებობს, გაუმარჯვოს თვითშემოქმედებას! ამ დღის ამ სტანდარტში, რომელიც ვენის კონვენციამ დაამტკიცა, ხერია, რომ ორი გამყოფი ზოლი ისაზება მშინ, როცა კუჩა მინიმუმ ითხრიგიანა ორივე მიმართულებით. ე.ი. ერთი ზოლი ზედმეტა. ამ შეცდომას, რომელიც ქალაქის ბიუჯეტს 200 ლარზე მეტი დაუჯდა, დაემატა ზარალი, რომელიც მოჰყვა ქუჩიდის გადაკეტვას; ახლა ამ შეცდომების განხორცება ვინ იცის, რომელს მოითხოვს... რაც შეხება, ამ ვაწრო ყელში მანქანების დგომას, თუ ვიღაცას ელემენტა-რულად ქმნის მოძრაობის ორგანი-

გარჯვენივ". მაგრამ, მე მინდა ვიარო მარჯვენიაც და მარცხივაც, მით უმეტეს ამ გზაჯვარედინზე... ეხება ეს ჩემს თვითშეცვლებას თუ არა. ორივე ნიშანი მოსახსნელია და ეს მონაკვეთი დასახაზია ისეთი სქემით,

ფოტო 4.

რომელიც შეცვლის ამ ლაფუსებს. ამ შეცდომის დაზარალა ქალაქის ბიუჯეტი 150 ლარით და მისი დემონტაჟი კიდევ უფრო დაზარალებს.

ფოტო 4.

ფასიანი სადგომი. მე უკვე ვწერდი, ან ჩემი დაწერა რად გინდათ, რომ საგზაო ნიშანი მონტაჟება ისეთნაირად, რომ მოძრავი მანქანა ნიშანს უნდა ხედავდეს. ბოლო ხანებში თბილისში ძალიან ოპერატიულად დამონტაჟდა ბევრი "ფასიანი სადგომი"-ს ნიშნები. ასევე ოპერა-

ტიულად არის დაშვებული იმდენი შეცდომა, რომენიც ნიშანია. საქმე ის არის, რომ მოძრაობის დროს მანქანა ვერ ხედავს დაყენებულ ნიშანს, მის სიმბოლოს და მეორეც - ნიშანი მოქმედებს თავის უკან, ე.ი. ამჟამად შეცდომით დაყენებული ეს ნიშანი მიგვნინებს, რომ "ფასიანი სადგომი" ადგილია - ტროტუარი. ამ შეცდომის დაშვებამ მინიმუმ 3 500 ლარით დაზარალა ქალაქის ბიუჯეტი და შეცდომის გამოსწორება უფრო გაზრდის ამ თანასა. უნიკალური ქვეყანა ვართ - ვაფინა-ს ნებთ შეცდომებს!

ფოტო 5.

"ქალაქის ცენტრის ლირსშესანიშნობა"

ფოტო 3.

ფოტო 6.

"ფრთხილად, თბილისში სახრჩობელები გაჩინდა!"

